

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Kristýna Karasová**
Název diplomové práce: **Occurrence of synonyms in academic prose and fiction**
Výskyt synonymie v odborných textech a v textech prózy
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Leona Rohrauer
Oponent diplomové práce: Mgr. Jana Kozubíková Šandová, Ph.D.

I. Cíl práce a jeho naplnění: **1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem**
2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky
3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný
4. Stanovený cíl nebyl naplněn

II. Struktura práce: **1. Logická, jasná a přehledná**
2. Přiměřená
3. Uspokojivá
4. Nevhodná

III. Práce s literaturou: 1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů
2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu
3. Průměrná práce s literaturou
4. Slabá, chybná nebo nedostačující

IV. Prezentace a interpretace dat: 1. Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace
2. Velmi dobrá prezentace dat, úspěšný pokus o jejich interpretaci
3. Uspokojivá prezentace i interpretace dat
4. Neodpovídající prezentace, nedostatečná analýza výsledků

V. Formální stránka: 1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům
2. Obsahuje drobné formální chyby
3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků

VI. Jazyková úroveň práce: 1. Výborná
2. Velmi dobrá
3. Dobrá
4. Podprůměrná

VII. Náročnost zpracování tématu: 1. Velmi vysoká
2. Vysoká
3. Střední

4. Nízká

- VIII. Přínosy práce:
1. Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění
 2. **Práce je v daném oboru přínosná, ale neobsahuje originální a nová zjištění**
 3. Průměrné, omezené využití výsledků práce
 4. Nedostatečné, práce nemá jasný přínos pro obor

Vyjádření vedoucího diplomové práce/oponenta diplomové práce*:

Předkládaná diplomová práce Kristýny Karasové se zabývá zajímavým a zároveň poměrně náročným tématem synonymie. Konkrétně se zaměřuje na výskyt synonymie ve dvou různých žánrech psaného jazyka - v beletrii a v akademických textech. Autorka vytvořila korpus 100 synonymních dvojic (50 dvojic z odborných textů, 50 dvojic z beletrie) a analyzovala je z hlediska synonymických vztahů a vzájemně je porovnála.

Teoretická část práce je poměrně rozsáhlá, začíná zeširoka definicí lingvistiky a jejích druhů, pak pokračuje definicí lexikologie a lexikální sémantiky. Podle mého názoru by se stačilo omezit pouze na charakteristiku lexikální sémantiky. Synonymie je definována v úvodu kapitoly 1.2, dále jsou uvedeny její typy, zdroje synonymie a důvody jejího výskytu v jazyce. V závěrečných oddílech teoretické části se diplomantka věnuje ostatním paradigmatickým významovým vztahům.

Z teoretické části je patrné, že se autorka snaží s odbornou literaturou kriticky pracovat a teoretické zdroje mezi sebou porovnávat. Bohužel zde můžeme najít několik zavádějících a vágních tvrzení. Např. na straně 9: "A word is considered as a minimal element of a language", což neplatí pro všechny jazyky, v některých je základní jednotkou věta. Dále na straně 19, kde jsou popisovány typy významu, se nachází tvrzení: "Common communication is based on sentences." Zdá se, že autorka nerozlišuje rozdíl mezi "sentence" a "utterance", nedefinuje ani tzv. utterance meaning. Mohla by tak učinit u ústní obhajoby práce?

Na straně 20 je uvedeno, že Cruse (2000) rozděluje gramatické jednotky na tzv. otevřené a uzavřené. Následuje tvrzení, že "closed-set items are small sets, while open-set items are large" - vysvětlíte.

Pak se setkáváme s vágním tvrzením, že: "The primary problem with synonyms is that characterizing it is not as easy as it seems" (str. 25). Dále str. 41: "Lexicology is a very complex system of larger or smaller interconnected areas where one influences the other."

Praktická část začíná metodologií výzkumu a pokračuje popisem výskytu synonymie v korpusu odborných a prozaických textů, který diplomantka vytvořila. Pokud jde o synonymii u slovních druhů, v obou žánrech se nejčastěji vyskytla mezi substantivy, dále adjektivy, slovesy a adverbii. Při interpretaci výsledků této části výzkumu autorka velmi správně komentuje nízký výskyt synonym mezi slovesy v akademických textech a přičítá ho faktu, že autoři se v tomto žánru snaží o precizní vyjadřování. Zajímavé je zjištění, že se v odborných textech velmi často vyskytuje synonymie v rámci jedné jediné věty. Zde berou autoři odborných studií ohled na čtenáře, který nemusí být odborník na danou problematiku a použití synonyma (obecnějšího termínu) mu může podstatně usnadnit orientaci v tématu a přispět tak k pochopení daného textu.

Další dimenzí autorčina výzkumu bylo zjišťování rozdílů ve významu mezi synonymy. Teoretickým východiskem se stala Leechova klasifikace asociativního významu. Nejčastější rozdíl byl v konotační složce významu, naopak reflektovaný význam se nevyskytl vůbec. Předpoklad, že

užívání synonym je v závislosti na funkčním stylu odlišné, se potvrdil. Čím si autorka vysvětluje nižší výskyt sociálního významu v beletrii v porovnání s akademickými texty (6:29)?

Výsledky autorčina výzkumu jsou shrnuty v přehledných grafech a tabulkách, což podstatně usnadňuje orientaci čtenáře v této části práce. Nedílnou součástí této studie je precizně vypracovaný apendix, v němž autorka podrobně popisuje synonymické páry, což je zajímavé a velmi poučné, praktické jak pro vyučující, tak pro studenty angličtiny.

Co ovšem kazí poměrně zdařilou studii je její jazyková úroveň. Práce je z tohoto hlediska spíše průměrná. Některé formulace jsou těžkopádné a stylisticky neobratné. Vyskytují se chyby na rovině gramatické, syntaktické i stylistické. Namátkou např. str. 1 - academic prose typically need to have more precise language, str 10 - one more very important term, str. 16 - while listening to a word, str. 22 - it should be pointing out, str. 22 - a basic dictionary meaning that directly refer, str. 24 - characteristic for an individual person, str 30 - dialect difference is typical for words, str. 31 - typical for speakers, str 35 - Kvetko (2009)and Arnold (1986) states linguistic and extra-linguistic causes, atd.

Pokud jde o formální stránku práce, měl by být očíslovaný i úvod a závěr práce. V úvodu práce autorka uvádí dva zdroje, Soll (1966), Ullmann (1983), které v bibliografii chybí.

Práce ~~splňuje~~^{nesplňuje}* základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji/~~nedoporučuji~~* k ústní obhajobě.

Navrhovaná známka: ~~v ýborně - velmi dobře - dobře - nedostatečně~~*

Otázky k obhajobě:

- Viz výše ve Vyjádření oponenta diplomové práce.

Podpis ~~vedoucího diplomové práce~~/opponenta diplomové práce*:

.....

Datum: 26.5. 2014

*nehodící se škrtněte